

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

November 2021

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

behandling af konkurrencesager

Opfølgning i sagen om behandling af konkurrencesager (beretning nr. 23/2017)

28. oktober 2021

RN 311/21

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om behandling af konkurrencesager, som blev indledt med en beretning i 2018. Vi har tidligere behandlet sagen i notater til Statsrevisorerne af 19. december 2018 og 20. marts 2020.

Konklusion

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har nedbragt sagsbehandlingstiden i sager om overtrædelse af konkurrenceloven i forhold til Rigsrevisionens opgørelse i beretningen. Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) har mere end halveret sagsbehandlingstiden for afsluttede sager og næsten halveret sagsbehandlingstiden for lukkede sager. SØIK lever nu op til sine egne mål for gennemsnitlige sagsbehandlingstider for begge typer sager. Rigsrevisionen finder nedbringelsen i sagsbehandlingstiden tilfredsstillende og vurderer, at sagen kan afsluttes.

Rigsrevisionen baserer konklusionen på følgende:

- Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens sagsbehandlingstid i sager om aftaler, der begrænser konkurrencen, er faldet fra 23 måneder til 18 måneder i gennemsnit for de afsluttede sager, som er påbegyndt i perioden januar 2019 - juni 2021.
- SØIK's sagsbehandlingstid er 16 måneder for afsluttede sager og 18 måneder for lukkede sager. Sagsbehandlingstiden for begge typer sager holder sig dermed inden for SØIK's mål om 18 måneder.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i september 2018 en beretning om behandling af konkurrencesager, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen sammen med SØIK har ansvaret for at håndhæve konkurrenceloven. Beretningen handlede om, hvorvidt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens og SØIK's styring af konkurrencesager har understøttet en effektiv sagsbehandling.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de, at det var utilfredsstillende for borgere og virksomheder, at sagsbehandlingstiderne ved Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen havde været stigende, og at SØIK ikke havde levet op til egne mål for sagsbehandlingstider. Statsrevisorerne fandt, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og SØIK burde overveje, hvordan sagsbehandlingen af konkurrencesager kunne effektiviseres. Statsrevisorerne konstaterede også, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen overholdt egne mål og de lovbestemte frister på fusionsområdet, men noterede sig, at Rigsrevisionen indikerede, at det kunne være relevant med et større fokus på den totale sagsbehandlingstid fra første udkast, til notifikation modtages.

Det fremgik også af beretningen, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke i tilstrækkelig grad anvendte milepælsplaner til at understøtte en effektiv sagsbehandling, og at SØIK ikke systematisk anvendte sine generelle retningslinjer for sagsbehandling til at understøtte en effektiv behandling af konkurrencesagerne.

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgningsskema afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgningsskema	Status
1. Sagsbehandlingstiden i sager om overtrædelse af konkurrenceloven hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.	Behandles i dette notat.
2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens implementering af initiativer for at nedbringe sagsbehandlingstiden i den del af fusionssagerne, der vedrører prænotifikationsfasen.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 20. marts 2020.
3. Udviklingen i sagsbehandlingstiden for strafferetlige konkurrencesager hos SØIK.	Behandles i dette notat.

5. Vi redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen på de punkter, der ikke tidligere er afsluttet.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Ministeriernes initiativer

6. Vi gennemgår i det følgende Erhvervsministeriets og Justitsministeriets redegørelser og dokumentation i forhold til opfølgningsskemaerne.

Sagsbehandlingstiden i sager om overtrædelse af konkurrenceloven hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

7. Statsrevisorerne fandt det utilfredsstillende for borgere og virksomheder, at sagsbehandlingstiderne ved Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen havde været stigende. Bemærkningen var baseret på, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens sagsbehandlingstid for sager om aftaler, der begrænser konkurrencen, var steget fra 13 måneder i perioden 2008-2011 til 23 måneder i perioden 2015 - juni 2018.

8. Erhvervsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen havde iværksat en opfølgingsplan med 17 initiativer, som adresserede konklusionerne i beretningen. Opfølgingsplanen indeholdt initiativer, der havde til hensigt at nedbringe sagsbehandlingstiden i sager om overtrædelse af konkurrenceloven. Ministeren oplyste endvidere, at Erhvervsministeriet havde bedt om en afrapportering for planens implementering og fremdrift i efteråret 2019.

9. Rigsrevisionen fandt det tilfredsstillende, at Erhvervsministeriet havde indført en hyppigere brug af milepæle i forbindelse med styringen af konkurrencesager og havde gennemført en oplysningskampagne om muligheden for straflempe. Rigsrevisionen fandt det ikke muligt at vurdere, om Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens implementering af initiativer havde haft en positiv effekt på sagsbehandlingstiden. Det skyldtes, at der kun var 2 sager, der var påbegyndt efter den 1. januar 2019 og også afsluttet. Rigsrevisionen ville derfor fortsat følge Erhvervsministeriets sagsbehandlingstider i sager om overtrædelse af konkurrenceloven.

10. Rigsrevisionen har i forbindelse med denne opfølgning opgjort sagsbehandlingstiden for sager om konkurrencebegrænsende aftaler påbegyndt i perioden januar 2019 - juni 2021. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er 18 måneder. Sagsbehandlingstiden for afsluttede sager er således faldet med 5 måneder mellem perioden 2015 - juni 2018 og perioden januar 2019 - juni 2021.

11. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at sagsbehandlingstiden for afsluttede sager er blevet nedbragt. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Udviklingen i sagsbehandlingstiden for strafferetlige konkurrencesager hos SØIK

12. Statsrevisorerne fandt det utilfredsstillende, at SØIK ikke havde levet op til egne mål for sagsbehandlingstider. Bemærkningen var baseret på, at SØIK's sagsbehandlingstid for sager, der var afsluttet i perioden 2015 - april 2018, var 38 måneder for afsluttede sager og 32 måneder for lukkede sager. Sagsbehandlingstiden var således ca. dobbelt så høj som SØIK's eget mål for sagsbehandlingstiden på 18 måneder.

Det fremgik også af beretningen, at SØIK ikke systematisk anvendte sine generelle retningslinjer for sagsbehandling til at understøtte, at konkurrencesagerne behandles effektivt, herunder at tids- og milepælsplaner kun blev brugt som logbøger og ikke som et værktøj, der understøttede, at sagerne blev behandlet effektivt.

13. Justitsministeren vurderede i sin redegørelse til beretningen, at SØIK med indførelsen af et nyt sagsstyringssystem i 2015 havde understøttet den daglige styring. Ministeren oplyste videre, at det nye sagsstyringssystem havde opnået en positiv indvirkning på sagsbehandlingstiderne i konkurrencesager.

Lukket/afsluttet sag

Efter at SØIK har rejst tiltale, kan en sag lukkes ved tiltalefrafald eller ved påtaleopgivelse.

En sag er afsluttet, når sagen er endeligt afgjort enten ved domstolene, ved vedtagelsen af et bødeforlæg eller er blevet lukket.

14. Rigsrevisionen vurderede i notat til Statsrevisorerne af 20. marts 2020, at det endnu var for tidligt at vurdere, om SØIK overholdt sine interne mål for sagsbehandlingen af strafferetlige konkurrencesager. Det skyldtes, at der var få anmeldte konkurrencesager påbegyndt januar 2018 og frem, hvor SØIK havde taget stilling til tiltale spørgsmål. Opgørelsen af den endelige gennemsnitlige sagsbehandlingstid for sager påbegyndt i perioden 2015 - januar 2018 var på 19,5 måneder, hvilket overskred SØIK's interne mål for sagsbehandlingstider på 18 måneder. Rigsrevisionen ville derfor fortsat følge, om SØIK kunne overholde sine interne mål for sagsbehandlingstider af konkurrencesager.

15. Rigsrevisionens opfølgning viser, at SØIK har modtaget 32 anmeldelser på konkurrenceområdet i perioden januar 2018 - juni 2021. Der er oprettet 73 sager på baggrund af de 32 anmeldelser. 16 af disse er afsluttet og har en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 16 måneder fra anmeldelse til stillingtagen til tiltale spørgsmålet. 7 af sagerne er lukket med en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 18 måneder. Tabel 1 viser udviklingen for henholdsvis afsluttede og lukkede sager.

Tabel 1
Sagsbehandlingstid for afsluttede og lukkede sager

	SØIK's mål	Sager afsluttet i perioden 2015 - april 2018	Sager påbegyndt i perioden januar 2018 - juni 2021
Afsluttede sager	18 måneder	38 måneder	16 måneder
Lukkede sager	18 måneder	32 måneder	18 måneder

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af data fra SØIK.

Det fremgår af tabel 1, at sagsbehandlingstiderne har været faldende. Sagsbehandlingstiden for afsluttede sager er nedbragt med 22 måneder mellem opgørelsen af sager afsluttet i perioden 2015 - april 2018 og opgørelsen af sager i perioden januar 2018 - juni 2021. Sagsbehandlingstiden for lukkede sager er i samme periode nedbragt med 14 måneder til 18 måneder i gennemsnit.

16. En ændring af konkurrenceloven har ført til en ressortomlægning pr. 4. marts 2021. Omlægningen indebærer, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke længere skal sende strafferetlige konkurrencesager videre til SØIK. Styrelsen skal nu selv behandle og føre alle sager mod virksomheder med henblik på udmåling af bøder ved domstolene. Det gælder for de sager, som før lovændringen ville være blevet oversendt til SØIK enten uden en forudgående administrativ afgørelse eller efter endt behandling i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. I disse tilfælde skal sagerne nu behandles under den civile retsform og ikke som strafferetlige sager. Kun sager mod fysiske personer skal stadig behandles af SØIK.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har oplyst, at ændringen kun vedrører nye sager efter den pågældende dato, og at lovgivningen i praksis ikke har medført, at sager er overgået fra SØIK til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har desuden oplyst, at styrelsen er opmærksom på at fastholde de effektiviseringer, som er sket som følge af Rigsrevisionens beretning.

17. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at SØIK har nedbragt sagsbehandlingstiden for strafferetlige konkurrencesager. De gennemsnitlige sagsbehandlingstider holder sig inden for SØIK's mål på 18 måneder. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Lone Strøm